

Výrok soudu není proto o rozhodných okolnostech sám s sebou v rozporu — jak neprávem vytýká zmateční stížnost s hlediska zmatku čís. 5 § 281 tr. ř. — když rozsudek praví, že by, pokud jde o porušení známky slovní »4711« samo o sobě, kdyby tu nebylo jiných momentů — a to jsou právě ty, které byly shora uvedeny, že se tu totiž nejedná o známku slovní samu o sobě, nýbrž o známku kombinovanou, v níž část, vyjádřená v číslech jest mizivě nenápadná, a ustupuje proti části obrazové zcela do pozadí — použití číslice »7411« ve vignetě obžalovaného zakládalo skutkovou povahu přečinu § 23 zákona o ochraně známek.

Čís. 831.

Slovné pokárání žáka učitelem zakládá skutkovou podstatu urážky na cti pouze tehdy, překročil-li učitel vědomě meze práva kárného.

(Rozh. ze dne 6. května 1922, Kr I 579/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Železném Brodě ze dne 15. února 1922 byl porušen zákon; rozsudek tento se zrušuje jako zmatečný a obžalovaný Ferdinand R. osvobozuje se dle § 259 čís. 3 a 447 tr. ř. od obžaloby pro přestupek § 496 tr. z.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Železném Brodě ze dne 15. února 1922 byl katecheta Ferdinand R. uznán vinným přestupkem urážky na cti dle § 496 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 1. října 1921 ve Velkých H. ve školní třídě před více lidmi nezl. Vojtěchu M-ovi nadával a zlým nakládáním vyhrožoval, a odsouzen za to s použitím § 266 tr. zák. do vězení na 24 hodin, které dle § 261 tr. zák. změněno bylo v peněžitou pokutu 30 K. Obžalovanému byl trest podmíněčně odložen na jeden rok. Po skutkové stránce vzal soud na základě doznání obžalovaného a výpovědi svědků Jiřího D-a a Miroslava H-a za prokázáno, že obžalovaný dne 1. října 1921 ve druhé třídě chlapecké školy ve Velkých H. nadával všem tehdy přítomným žákům, mezi nimiž byl i soukromý obžalobce Vojtěch M., »bando nevěrecká a odpadlická« a přímo soukromému žalobci »ty kluku, já ti držku roztrhnu«. V činu tomto shledal soud skutkovou povahu přestupku § 496 tr. zák., nadáváním a vyhrůžkou zlým nakládáním. Dle záznamů protokolu o hlavním přelíčení doznal obžalovaný závadné výroky, omlouval je však rozčilením, které v něm vyvoláno bylo rozpuštěným chováním hochů, kteří hlučeli a se mu pošklebovali, zejména též Vojtěch M. Svědek Jiří D., školák, potvrdil závadné výroky a dodal, že obžalovaný přišel do třídy místo ředitele školy, který měl míti zeměpis, a že proto hoši se divili, když místo ředitele přišel katecheta a volali »jé« a poněvadž byla právě přestávka, také trochu hlučeli, ale po napomenutí katechetově umkli. Ve třídě té jest asi 49 žáků, z nichž na katolické náboženství chodí jich asi 10. Školák Miroslav H. potvrdil jako svědek v podstatě totéž. Hořejším rozsudkem byl porušen zákon. V zásadě budiž

uvedeno toto: Učitel a žák jsou k sobě v poměru nadřízenosti, pokud se týče podřízenosti; v důsledku své povinnosti výchovné má učitel vůči žákovi zvláštní práva; jako výchovný prostředek má zajisté po ruce zejména výstrahu a důtku. Jakoby bylo protismyslným, používatí ustanovení trestního zákona o urážkách na cti v poměru rodičů k jejich dětem, dlužno srovnale s tím omezití také podstatně použití ustanovení těchto v poměru učitele ku žákovi; jestli poměr tento blízce příbuzným poměru rodičů k dětem, hledě k výchovnému účelu, jehož jest se domáhati v obou případech. Jest na snadě, že ani výstrahy ani důtky nemohlo by se užíti jako prostředku výchovného nebo kárného, kdyby i ohledně nich měla beze všeho platnost ustanovení o trestných činech proti bezpečnosti cti. Dotýká se každý z těchto kárných prostředků do jisté míry cti káraného. Jde tu však o výkon práva a plnění povinnosti učitelem, jenž v první řadě má posouditi, která slova odpovídají povaze případu a osobnostem žáků a jemuž musí býti vyhrazeno, pokládá-li to nutným, by volil také výrazy, které nemohou vždy postrádati větší ostrosti, mají-li právě dle okolností případu působiti jako důrazný prostředek trestný. Tu se může arci přihoditi, že se učitel co do míry kárání může dopustiti přehmatu. Avšak jako pokárání tělesné, byť i bylo absolutně nepřipustným, spadá pod sankci ustanovení §§ 413 a 420 tr. zák. jen tehdy, utrpěl-li káraný na těle škodu, může překročení příslušných mezí při pokárání slovném míti v zápětí trestní odpovědnost jen tehdy, nabyl-li soudce přesvědčení, že objektivně dané překročení mezí práva kárného bylo provázeno vědomím kárajícího, že překročil meze přípustnosti. V tomto případě dlužno uznati, že obžalovaný mohl ve zcela nepřipustném volání žáků, jímž byl při vstupu do třídy uvítán, vzhledem ku skutečnosti, že valná většina jich na náboženství nechodila, spatřovati posměch a pošklebky, namířené proti němu jako katechetovi a že autorita jeho jako učitele vyžadovala, aby proti chování takovému rázně vystoupil. Okolností, za jakých závadné výroky padly, a jež při posuzování věci nelze přezírat, činí proto jednání obžalovaného již po objektivní stránce omluvitelným. I kdyby se však vycházelo z předpokladu, že, hledíc k povaze užitých výroků, jde objektivně o vybočení z mezí dovoleného práva kárného, nemůže rozsudek přec obstáti. Není v něm ve smyslu hořejších úvah po subjektivní stránce zjištěno, že obžalovaný byl si tohoto překročení také skutečně vědom. Tento nedostatek činí rozsudek zmatečným, poněvadž odsouzení se stalo, aniž byly dány náležitosti skutkové povahy přestupku dle § 496 tr. zák. v subjektivním směru. Odsuzujícím výrokem byl proto porušen zákon v ustanovení § 496 tr. zák.

Čís. 832.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

**Přeplácení úředně stanovené ceny (§ 21 nař.) jest trestným jen pod-
půrně, nebyla-li určita (vyšší) cena, kupujícím placená a úředně stano-
venou cenu převyšující, prodávacem požadována.**

(Rozh. ze dne 6. května 1922, Kr I 581/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona práve m: Roz-